

Ev aramanın dili

HASAN BÜLENT
KAHRAMAN

İstanbul'un ne hale gelmiş bir şehir olduğunu anlamak için çeşitli yöntemler ve

karineler kullanılabilir. Bunların en şaşırtıcılarından ve 'zengin'lerinden birisi ev aramak olsa gerek. Son günlerde yaşadığım o macera bana üstüne günlerce yazacağım kadar çok gözlem yapma olanağı verdi. Fakat bu işi gerçekten iki aşamada ele almak mümkün: Önce işin içinde İstanbul, kent ve konut politikası var. Ama ben onu bir başka yazının konusu yapıp bugün işin çok şaşırtıcı ve eğlenceli ama son haddine kadar gerçek olan bir başka yanı üstünde durmak istiyorum. Emlakçılar ve kullandıkları dil!

Bu işin en büyüklerinden birisinin ifadesiyle (yirmi yıl şirketlerde 'üst düzey yöneticilik yapmış, burada kolejlerde ve Amerikan üniversitelerinde lisans üstü eğitim görmüş, onları bırakıp bu işe girmiş) 'muhteşem' para kazanan, vergilendirilmeyen (bu mümkün değil) bir kesim bu. Gittiğinizde ilk yaptıkları iş 'limitinizi' sormak. Ellerindeki tüm evlerin kirası derhal o verdiğiniz rakama çekiliyor. Siz 1500 dolar dediyseniz 1000 dolarlık evi de aynı rakamdan pazarlıyorlar. Fakat genellikle de ellerinde ev bulunmuyor. Telefonunuzu yalandan bir yere kaydedip sizi savıyorlar. Bu işi yapanlar çoğunlukla ya askere gitmemiş ya da askerden henüz dönmüş çocuklar. Daha 'kalantor'ları da ellerinde çoğu kez o rakamlara ev bulunmadığını söylüyor. Fakat asıl 'pandomim' gerek ilanlarda, gerekse karşılıklı konuşmalarda kullanılan dil söz konusu olunca kopuyor.

Bu, yepyeni bir dil. Dili meydana getiren sözcükler de, dilin kullanılış biçimi de belli bir kültürü yansıtıyor. O da sadece emlakçıların kültürü değil doğallıkla. Onlarınkı kadar kiracı olmak isteyenlerin kültürü de bu sürece katkıda bulunuyor. Büyük ölçüde de göz boyamayı, kandırmayı, şaşaalı gibi görünen bir sözcükle ve onun cilasıyla işin gerçeğini kapatmayı öngörüyor. Üstünde biraz düşününce insanın hem güldüğü, hem kızdığı bir 'jargon' bu.

İstanbul'da ev söz konusu olunca asıl mesele deniz. Her şey denize 'endekslenmiş' durumda. Onun niteliğini tanımlamak için de yepyeni kavramlar geliştirilmiş. Beni en çok şaşırtanlardan birisi, 'kordon halinde deniz görüyor' (aynen böyle ve bu tabir birçok kişi tarafından hiç değiştirilmeden kullanılıyor, gazete ilanlarında da görülebiliyor) lafı oldu. Bununla denizin çok uzaktan bir sınır çizgisi olarak görüldüğü hem anlatılıyor, hem gizleniyor. İkincisi 'aranjman halinde deniz görüyor' lafı. Bunun anlamını sorduğumda, 'hani çiçekçi aranjman yapar, yanına da bir gül koyar ya, denizi işte öyle görüyor' dediler. Peki! Tabii biraz daha deniz görenler 'süper deniz manzaralı' ve 'panoramik manzaralı' oluyor.

İkinci kategori deniz görmeyen evlerle ilgili. Onların başında 'yol yalısı' geliyor. Bilmeyenler varsa öğrensin. Ev yolun kıyısında demekmiş. Sizin eviniz nasıl bilmem ama bazı evlerin 'aktif doğal' olduğunu öğrendim. Yani evin önündeki ağaçlardan dört mevsimin değişimini izlemek mümkünmüş. Şaşırdınca, 'Ne var abi, İstanbul yeşile hasret; bu bir nimet' dediler. Bazı evler 'aktiviteli' sitede, bazıları 'güvenlikli' sitede. Binaların da kategorileri var. Mesela 'nostaljik giriş'li olabiliyor. Onu istemezseniz 'prestijli bina' da var!

Bütün bunları karşılayan birer soru sorduğunuzda hem günlerce ev aramak zorunda kalıyorsunuz, hem onlar sizi, gelecek yazının konusu olan bir soruyla karşılıyorlar: 'Ankara müşterisi misiniz?..'